

І. Б. Даценко

Гондурас, Республіка Гондурас

ГОНДУРАС, Республіка Гондурас (іспан. Honduras, Republica de Honduras) – країна в Центральній Америці. На Пн. і Сх. омивається Кариб. морем, на Пд. Зх. – Тихим океаном. На Пд. межує з Нікарагуа, на Пд. Зх. – із Сальвадором, на Зх. – із Гватемалою. Площа 112,1 тис. км². Насел. 7,3 млн осіб (2006): метисів – 90 %, індіанців – 7 %, ґаріфів – 2 %. Мови: іспан. (держ.), місц. діалекти. Віросповідання: католики – 95 %, протестанти. Столиця – м. Теґусіґальпа (1,2 млн осіб, 2006). Найбільші міста: Сан-Педро-Сула, Ла-Сейба і Пуерто-Кортес. Адм. поділ – 18 департаментів, які поділяються на округи, а округи – на муніципії. Держ. устрій – республіка. Глава держави – президент. Законодавчу владу здійснює Нац. конгрес, виконавчу – уряд. Грошова одиниця – лемпіра. У давнину тер. Г. населяли індіанці. Відкрив країну 1502 Х. Колумб. Від 1525 – у володінні іспан. корони, яка завозила негрів-рабів із Африки. 1821 під час Війни за незалежність іспан. колоній в Америці 1810–26 Г. проголосив незалежність. У 1823–38 – у складі Сполучених провінцій Центр. Америки. У 2-й пол. 19 ст. екон. і політ. життя Г. опинилось під контролем США, які неодноразово направляли в Г. війська для придушення нар. виступів. Від поч. 20 ст. – т. зв. бананова респ. (основу економіки становить експорт бананів переважно у США). Після 2-ї світової війни ряд військ. режимів, що правили країною, вдавались до соц.-екон. перетворень: обмежені аграрні реформи, націоналізація ліс. господарства, введення твердого мінімуму зарплати. Проте реформи згорталися наступними генералами, які в результаті переворотів приходили до влади. Невдоволення громадян країни викликали військ. бази, які будувались на тер. Г. США, а також збільшення видатків з держбюджету країни на військ. потреби. Уряд країни змушений був брати до уваги протести населення і проти підготовки на тер. Г. карних підрозділів армії сальвадор. режиму. Така підготовка здійснювалась упродовж 60–80-х рр. під керівництвом пн.-амер. військ. інструкторів. У 80-х рр. зближується із США (фінансова та військ. допомога). 1989 у м. Теле (Гондурас) відбулась зустріч президентів Г., Гватемали, Сальвадору, Нікарагуа, Коста-Ріки, в ході якої опрацьовано відповідні домовленості з врегулювання зброй. конфліктів у Центр. Америці. У жовтні 1994 в Теґусіґальпі пройшла 1-а Конф. миру і розвитку для Центр. Америки, на якій розглянуто питання співробітництва країн регіону у найближчі роки з метою зміцнення демократії та інтеграц. руху. Підкреслювалось, що після тривалих громадян. воєн у Гватемалі, Сальвадорі та Нікарагуа регіон переходить до мирного життя і прагне утвердити

себе у світ. співтоваристві. 2 вересня 1997 в Манагуа (Нікарагуа) президенти Г., Гватемали, Сальвадору, Нікарагуа і Коста-Ріки підписали Декларацію про створення політ. союзу. Г. – чл. ООН, МВФ, ВООЗ, ОАД.

Переважна частина тер. країни – це нагір'я. Через Г. проходить гірська система Кордільєр. Найвища гора – Лас-Мінас (вис. 2865 м над р. м.). На Пн. Сх. знаходиться заболочена низовина (Москітовий берег). Клімат тропіч. пасатний. Середньомісячна температура у низовинах 22–26 °С, на нагір'ї – 10–22 °С. Опадів до 3000 мм на рік. Сезон дощів триває від червня до жовтня. Гол. річки: Улуа, Агуан, Патука, Коко. Ростуть вологі вічнозелені тропічні ліси; вище 700 м – дубово-соснові (63 % тер.). Нац. парки: Ла-Тігра, Ріо-Платено. Фауна: ягуар, пума, рись, оцелот, ведмідь, вовк, койот, різні рептилії та птахи. Є поклади золота, срібла, руд цинку, свинцю, міді, заліза.

Г. за класифікацією ООН – країна, що розвивається. ВВП на одну особу – 3 тис. дол. США (2005). Основа економіки – с. госп-во. У ньому зайнято 63 % працездат. населення. Частка с. господарства у ВВП країни складає 57 %, частка промисловості – 26 %. Розвинуте плантаційне с. госп-во (цукр. тростина, банани, кава, помаранчі), тваринництво, риболовство. Добре розвинута галузь туризму (бл. 250 тис. осіб щороку). Гол. мор. порти: Пуерто-Кортес на Кариб. морі, Амапала на Тихому океані. Тоннаж мор. торг. флоту 1,4 млн т дедвейту. Г. експортує банани, каву (на їхню частку припадає близько 40 % всього експорту), м'ясо, деревину, срібло тощо. Імпортує машинотех. продукцію, транспортні засоби, хім. товари, паливно-мастил. матеріали. Осн. зовн.-торг. партнери: США, Німеччина, Японія.

Серед пам'яток: у Колоні – церемоніал. центр давньої імперії Майя; в Теґусіґальпі – нац. музей з багатою експозицією археол., етногр. і природничих експонатів, собор 18 ст.

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Гондурас, Республіка Гондурас / І. Б. Даценко// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-30775>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).